

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. X. De horrendis pœnis violatorum S. paupertatis [et]c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

CAPUT X.

De horrendis poenis Violatorum Sanctæ Paupertatis, in morte, & post mortem; qui in vita plurimum nocent regulari communitati.

I. **A**ffectus cupiditatis ad res quantumvis viles, aut sensualitas ad illas, impedit aut enervat meritum religiosi pauperis: & talis religiosus licet nihil possideat, non tamen propterea pauper dicens est, ait *S. Bonav.* quia *loculos mentis* retinet. Et, ut ait post *S. August. D. Gregorius*, Deus in remunerando renuntiantes sæculo, potius attendit ad affectum, quàm censum, & plus nocet rerum cupiditas, quàm actualis rerum detentivitas, ita loquendo. Id ipsum præclare clare ostendit exemplo *Jo. Diac. in vita cit. Gregorii Magni c. 40.* Nam cum Eremita quidam magnæ virtutis, multorumque annorum, interno desiderio futuræ gloriæ assequendæ, & ejusdem gradus pro nunc agnoscendi piè stimulatus fuisset; cognovit à Domino, se in gloria parum cum *S. Papa Gregorio* remunerationem adepturum. Ille ex hinc suspensus hæsit, considerans, an ergo nil plus meruisset vitæ suæ austeritate & rigida paupertate, quàm magnus ille Pontifex mundo undique circumseptus, mundique honoribus & divitiis sublimis? sed in somnis, docente Patre luminum, meruit vellicantis scrupuli discussione-
nem

nem percipere, cum hac informatione : *Cum divitem non faciat possessio, sed cupido ; cur audes paupertatem tuam divitiis servi mei Gregorii comparare? utpote qui dilectionis sensualitate magis comprobaris illa felē, quam quotidie palpas & fovēs, amare, quā Gregorius divitias omnes, quas cōtinet, negligit, immo pauperibus tam liberaliter distribuit?* His auditis, pressius sensit Eremitæ animus, didicitque subtiliorem esse veræ paupertatis viam & gradum, quā ipse hucusque didicisset. Meritò itaq̄ dixit *Balthasar Alvarez* eximie vir sanctimonie, *Confessarius* inclytus *S. Teresia*: *nemo sibi de illustrationibus sensus, & spiritalibus consolationibus blandiatur, nisi hilari vultu hunc bolum evangelicæ paupertatis deglutierit.*

II. De religiosis munuscula aliunde oblata recipientibus aut offerentibus in fraudē *S. paupertatis sine licentia*, hæc tradit *Abraham à S. Clara* in *Grammatica Religiosa* serm. de paup. p. 2. *Contemnamos omnia à notis seu amicis oblata munera, recogitantes quòd hæcce munuscula sint hamus diaboli; quo plurimos religiosos decipit, & illaqueat; cum per similia oblata initio quidem à perfectione religiosa, & fervore animi abstrahat, postmodum eos ad laxitatem emolliat, emolliatosque in varia peccata, præcipuè in sæculi amorem impellat, & tandem infelices ad acharontem præcipites agat. O! liceret vel ad momentum aures ad portas inferi accommodare; procul dubio, quòd in re ita sit, ipsimet audiremus, cum millenas maledictiones erga similes crudeles be-*

nefactores effutire perciperemus. Caveamus itaque ab hisce munusculis tamquam ab aspidē & basilisco, ni salutem nostram magnis periculis exponere velimus, h. i. De quo *Boverius* in *Anal. Capucin*, terribile narrat exemplum. Quidam namque religiosus Ord. *S. Francisci*, cū ab omnibus crederetur vitæ esse laudabilis, in morte constitutus, ad quodvis nihil aliud respondit, quàm: *non est opus Sacramentis, quia damnatus sum.* Geminam suæ damnationis causam aperuit; quarum una erant excusationes; altera, quòd plura munuscula spiritualia absque majorum scitu tam dare quàm accipere fuerit solitus, veritus repulsam, si licentiam petiisset *Alium quoque V. Rosaria* ad infernum detulerunt, quæ clam comparata destinârat cognatis. Et licet ob id conscientiaë stimulis ageretur; nihil tamen umquam significavit confessario, cogitans rem esse admodum levem. Inventa sunt à morte ejus Rosaria hæc in cameraë genuflexorio abscondita. Exemplum hoc fusiùs recenset *Boverius* ad An. 1570. Eheu! O verè mortaliū infelicissimos! qui etsi in magno rigore vitam traduxerint quoad alia, multū jejunaverint, media nocte surrexerint, orationem prolongarint; nihilominus tamen pro his omnibus austeritatibus nihil meriti receperunt, quoniam hæc aliàs ex se bona opera infecerunt, vitiarunt, mortificarunt, immo hoc occiderunt hæc illicitæ donationes & acceptiones. Quis igitur sibi ab his non caveat, ne pariter in tale infortunium incidat!

III. *Donationes & receptiones munusculorum furtiva, acriter puniuntur ab Ordinibus SS. Fundatoribus.* De quo *Abraham à S. Clara* cit. refert ex *M. S. Ingolst. Soc. Jesu*, quòd *S. Ignatius Loyola* zelosissimus paupertatis amator in hujus violatore statuerit hoc exemplum. Nam Anno 1556. ultimo Maji in Festo SS. Trinitatis iussit *P. Sebastianum Romanum* Rectorem publicam disciplinam facere in medio refectorii per unum *miserere*, & præterea in parva mensa comedere cum solo pane & vino, sequenti verò die etiam nihil comedere, priusquam quosdam orbiculos Sacros (Agnus Dei vocant,) ad ipsum tulisset, eò quòd absque expressa licentia Superioris, quibusdam suæ Societatis Religiosis ejusmodi munuscula distribuisset. O verè ardens divini amoris igne & zelo Ignati! Hanc sui Patris severitatem forte resciscens *B. Aloysius*, ne ignominia notam apud eum (tunc jam existentem in cælis) incurreret, tam accuratè hanc paupertatis regulam servabat, ut rogatus ab alio pro papyro, non prius dederit, quàm obtentà à Superiore facultate dandi. Item *Thomas Sanchez* eruditissimum lumen ejusdem Societ. absque facultate nihil dabat aut accipiebat licet minutissimū, & , ut ipse scribit, nec filum. Et hæc in ipso erat non puerilis aut muliebris scrupulositas, ut aliquis cavillari posset, sed tenera conscientiositas, & paupertatis subtilissima & exactissima observantia. Rursus Ven *Joannes Berchman* ex eadem SS. Societate, ob sanctimoniam laudem quasi Angelus in tetrīs, per totam vitam deplorasse legitur,

quòd aliquando fratri cuidam imaginem dedisset, non impetratâ à Superiore facultate, quem tamen quæsierat, facileque consenturum putarat.

IV. *Pauper Religiosus nil audet de superfluo in mensa, sine licentia dare pauperibus.* Boverius Exemplum adducit in Annal. 1573. Fratri cuidam apparuit Saran sub specie B. V. M. petens panem. Frater errore delusus tempore prandii panem furtivè in manicam injicit (contra communem prohibitionem) finitâque mensâ expectanti phantasmati porrigit. Quo facto Dæmon repente mutatâ formâ hominem pedibus arripuit, & ferè abripuisset, ni unus audito fratris clamore advocasset reliquos; qui fufis ad Deum precibus furtivum eleëmofynarium tandem hosti eripuerunt. *Rursus Religiosus nil clam sibi accipere & abscondere potest, absque conscie ægravamine.* Hinc *S. August.* in Regula furti condemnat eum, qui aliquid celaverit. *In Annal. Capucin. 1589.* in conventu Armariensi in Belgio, Clericus ægrotus de salute desperare cœperat, Guardiano causam roganti dixit, dæmonem adfuisse, & ob scopas, inconsulto superiore occultatas damnatû dixisse; sed Guardianus, re indicata, quietum esse jussit. *Alius itidem ex eodem ordine 1579.* ante visitationem in cella quædam absconderat: & eadem nocte ab alio visus est in inferno pendere de patibulo, habereque de pedibus pendula omnia quæ occultaverat. Quod visum cum deindè occultator intellexisset, vitium correxit.

V. *Inutilis consumptio aut superflua alicujus rei*

contra paupertatem, graviter punitur post hanc vitam. Narrat Boverius 1581. quod Frater Bernardus Sacerdos ex ordine suo moriturus conflictabatur cum Satana. Objiciebat hic ei violatam paupertatem quod plus lini cerati consumpsisset de nocte, quam necessitas exigeret. Interim praesentes Fratres pro salute ipsius recitabant litanias: ipse vero ad singulas sanctorum invocationes nil aliud respondit, quam *tam modicum, tam modicum, tam modicum*, idque cum ingenti stupore mentis. Mirantibus fratribus, & cum ad se rediisset, quaerentibus, quid his verbis voluerit, respondit: ad iudicium stabam, in quo daemon accusator postquam ex omnibus lini frustulis, quae absque necessitate combusseram, ingens volumen composuisset, illud mihi gravissime objecit, & tamquam reum laesae paupertatis coarguit. Non poteram satis mirari tam levia examinari tam rigide: inde erupi in haec verba, *tam modicum. &c. Verè mi Frater, iudicia Dei horrenda sunt, maxime dum de votorum violatione agitur! verè dixit Apostolus: Deus non irridetur, cui vovetur, cui promittitur. Alius graviter in iudicio punitur, eò quod ultima frustula candelae jam ferè combustae abjecerit, sine respectu violatae paupertatis.*

VI. Ex eodem Ordine 1571. P. Otho post mortem amico apparens dixit, se quidem salvum ac beatum, sed post tam rigidum examen, ut Deus iudex etiam de candela in locis communibus ardente examinaverit. Quid fice

propriariis, dum tantilli paupertatis excessus non negliguntur? *Terribilis audi 1603.* Quidam Senex ejusdem ordinis cum post nocturnam synaxim in hieme descenderet in coquinam, ut sese calefaceret, offendit ibi duos ex altero mundo caculas, seu culinaria quasi mancipia, qui prunas ferreis rastris dispergentes parabant locum tertio, qui fratrem verum infixum humeris inferebat in craticula supra prunas torrendum. Horruit senex, & abituriens detentus ab uno est, atque interrogatus, num fratrem nosceret; quo negante, ait ille, hic erat culinæ præfectus, ac non observata lege paupertatis, ligna nimis profusè comburebat. Qua de causa tam diu ex divino judicio ustulandus est hoc loco, donec novissimum quadrantem exsolverit. O! *verè judicia Dei abyssus multa! Quam pauci Religiosi hæc considerant, hæc prævident!*

VII. Non absone proprietatis vitium *S. Benedictus* in Regula appellat nequissimum, *Cassianus* receptaculum vitiorum, malorumque omnium radicem, & inextricabilem nequitiae fomitem. *S. Gregorius Magnus* ait, proprietarium non habere cor Monachi, & ubi locorum hoc vitium se insinuârit, ibi concordiam & charitatem manere non posse. Est autem proprietatis vitium tam subtile malum, ut teste *S. Gregorio Nysseno*, ii, qui in omnia vitia dominium tenuerunt clari virtutibus, huic tamen vitio obviare satis haud potuerint.

quo.

quoniam pluribus involutum excusationum vanissimarum technis est. *Audi terribile exemplum*, quod cit. narrat *Boverius* circa annum 1569. Contigit, ut ex fratribus alterius Ordinis, octo simul ad Capucinos transfirent. Rogati causam dixerunt, Guardianum ipsorum haud ita pridem tam horrenda morte defunctum esse, ut, nisi sibi melius consulere, non immeritò similia timerent. Cum enim ex confectis à se flabellis pavonaceis, aliisque curiosis sericis signaculis multum pecuniæ corrasisset, ita tandem foetere cœpit, ut ejus præsentiam nemo tolerare potuerit. Sejunctum ergo cum fratres aliquando inviserent, viderunt capite de lecto miserabiliter pendere, atque à monstrosa fele ad collum graviter lacerari, ac suffocari. Cum fratres in abactione telis se multum fatigarent, ægrotus inquit, *non enim fele, sed cum demone vobis res est*: hoc supplicium mihi vitæ turpitudine, concupiscentia, violata paupertas, ac spreta Regula: observantia peperit. Discite vos meo exemplo meliora: damnatus à Deo ad tartara rapior. Quibus dictis, inter horrendum stridorem, à fele præfocatus emisit animam.

VIII. *Horribilius quiddam evenit cuidam Capucino* (*Boverius* in annual. Anno 1589.) qui allectus alterius Breviario, id clam subtraxit & abscondit, sperans brevi se locum mutaturum, ubi eo absq; suspitione uti posset. Qui Breviarium amiserat, Guardiano indicavit, rogans ut fratres

moneret de restitutione. Id quidem factum; sed restitutio non secuta. Unde concitator Guardianus per S. Obedientiam edixit, ut, quicumque breviarium abstulisset, antiquo usu-factario redderet: sed frustraneo eventu. Jam dies declinabat in vesperam, & Sacrista templum clausurus descendebat ad Ecclesiam. Nondum ad fores venerat; & ecce quidam in nigri monachi habitu ingreditur, qui conversus ad sacristam, obsecro te, inquit, tantisper linque apertas fores, donec quod meum est, tollam, & inde efferam. Sacrista miratus nigri advenæ dictum, rem detulit ad Guardianum, secumque duxit ad Ecclesiam; qui, qui conspecto peregrino nigro affectato Monacho, inquit: quid hic loci repetis? & niger ait: est inter tuos, qui quod meum est, possidet; jube omnes adesse, & ostendam. Guardianus accitos omnes personato Monacho proposuit; qui, ut conspexit Breviarii furem, illico unico momento pedibus arreptum per aëra vivum in omnium oculis avexit ad orcum, Breviario de manica excusso. Ita cognitum fuit, quis hic niger, quis fur, & quæ pœna debeatur violatoribus voti paupertatis.

IX. Regulas paupertatis excedentes in construendis monasteriis seu cellis acriter postmodum à divina justitia puniuntur. Narrante Bovero 1554. cum P. Franciscus Astensis 2. dus Capucinorum Generalis Minister Romanam Provinciam visitaret, venit ad quoddam sui Ordinis

Cœnobium, in quo ipsi Cella admodum splendide exstructa, atque ornata pro diversorio assignata est. Peractâ cœnâ, cum Pater in lectulo quiesceret, fores cellæ molliter pulsatae sunt, ac si quis ingressum postularet. Audiit id verbum, & per verbum *Deo gratias* pulsantem admisit; sed nemo intravit. Tandem non semel ingeminato pulsu, dictoque *Deo gratias*, Guardianus exstructor cellæ, ac jam pridem defunctus ingressus est. Bis terve cellam obambulabat in silentio; demum in hæc verba prorupit: *Maledicta cella! propter te solam ad inferos damnatus heu miser abscedo;* his dictis, disparuit.

Alter ejusdem Ordinis 1547. quòd Ecclesiam præter communis paupertatis leges extendere voluerit, damnatus est. *Unus etiam*, quòd cellam sibi splendidiorem exstruxerit, ad tartara raptus est, quamvis hic sub *S. Francisco* in familia laxiore militaverit.

X. Ex his recensitis horrendis exemplis chare Frater facile videre poteris, quàm metuenda sint judicia Dei circa violatores paupertatis voti. NB. *cogita prætereà* apud te ipsum, quid, si tu ex his miserrimis Religiosis fuisses unus, & nunc jam infernali incendio æternùm urereris? quare age *Deo gratias*, quòd non posuerit te in exemplar, quò alii tuo damnò meliora saperent; sed quòd posuerit tibi alios ante oculos, quò cautior alienis periculis fias, ac S. paupertatis studiosior. Declina ergo minima, quæ huic voto adversari videntur, & non facile committes majora. Et è con-

trà, ut loquitur Ecclesiasticus 19.1. Si spernis modica, paulatim decides. Quapropter ne tandem cum memoratis infelicissimis Cœnobitis ad tartara decedas, noli cum eis nunc contemnere modica. Et modica non manent, si viam ad laxitatem sensim sternant, si Superiores ea urgeant, & tu interim ex mala consuetudine obmurmures, contemnas, ac quasi indifferentia non cures. *Rogo te per judicem animæ tuæ, ne illum contemnas, ne hanc amittas.*

CAPUT XI.

Proprietarii, inobedientes, laxi, sensuales, & qui sunt sui cerebri, Religiosi, maxime nocent regulari communitati, & graviter in purgatorio punientur, si hic culpas plenè non expiarint & emendarint.

I. **P**roducam hic aliquot exempla, quæ ex vitæ *S. Franciscæ Discalceatissæ* in libro exemplo à se digesto recenset *P. Martinus Cochem* Ord. FF. Min. Capucinorum, qui multos præclaros libros ad pietatis Christi fidelium augmentum, eorumdemq; animarum salutem conscripsit, & typis evulgavit, cum non modico pietatis quæstu, ac devotionis fructu.

Prior quidam ex Provincia Andaluziæ prænobili familiâ oriundus, durante officio Prioratus, cum non liceret sibi intra claustrum vesci carnibus, quæsiuit sæpe occasionem cum certo *Socio* apud suos consanguineos prandendi, & car-

nibus